

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

93. De pœna simoniaci.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

beneficij dantur, quæ modò sunt communissimæ, possunt redimi absque simonia, immò etiam sine facultate alia: solent enim quinq; annis redimi. Quòd si modò cum facultate, sit redemptio, est ad maiorem securitatem, ne alter negare possit factam redemptionem. Aduertendum tamen, hic posse committi simoniam hoc modo, si quis dat alteri beneficium cum pensione, & facit pactum, vt statim redimatur pensio, simoniacus est, vt habet Caiet. opusc. 16 q. 10. quamuis enim postea possit redimi pensio, non tamen potest resignari beneficium cum pacto redemptionis huius.

Dico quarto; Pensiones huiusmodi non licet vendere, aut emere absque simonia; sunt enim spirituales etiam, cum non nisi clericis dentur, & tunc loco beneficij resignati concedantur. Non ergo licet vendere huiusmodi ius. Quòd si quis dicat, non esse prohibitum vltio canone, dico esse prohibitum consuetudine nam Romæ punitur vt Simoniacus qui huiusmodi pensiones vendit absque facultate. Sicut etiam non est prohib. iure, Episcopis imponere pensiones; ob consuetudinem tamen, & communem stylum Romanæ curiæ, si quis sine Pontificis summi facultate, pensiones haberet, simoniacus esset. Cauendum ergo est à talium venditione.

De pena simoniaci.

CAPVT XCIII.

Quadruplex est simoniaci pœna, quam vide in *Sylu. ver.* simonia § 19. sed dux sunt præcipuæ.

Vna est, excommunicatio Papalis in ipso facto.

Altera est, priuatio beneficij ipsius venditi, aut empti, & obligatio ad restituentam pecuniam acceptam, & excommunicatio contra scientes, & non manifestantes simoniacos, vt habetur extra cum detestabile: sed non est in vsu hoc, vt habet Tabien. verb. simonia § 75. aut debet esse, cum noti sunt omnino simoniaci.

Erga pœnam verò contra ipsos simoniacos, dubium est, an sit contra omnem simoniam, mentale, conuentionalem, reale. Et quidem omnes conueniunt, nò esse cõtra mentalem, quæ solum cõsistit in mente, & ad nullum actum exteriorem

pro-

progreditur. Tamen de mentali, quæ progreditur exterius, licet non exprimat pactum, aut pretium, sed solum maneat in intentione, Soto libr. 9. quæst. 8. putat incurri pœnam. Tamen contrarium est tenendum: nulla enim simonia mentalis incurrendi pœnam est causa; sed solum est peccatû. Ita habet Panorm. super c. mandato, de simon. imò ipsam caput determinat hoc idem: hoc etiam tenet Sylu. verb. simonia, §. 20. & Caiet. verb. simonia, cap. 2. Circa conventionalem etiam conveniunt, primam conventionalem, quæ ex neutra parte ad opus venit sed solum in pacto stetit, non incurtere pœnas.

Similiter etiam nec incurri pœnam ob conventionalem illam, qua vnus accepit pretium, sed nondum tradidit beneficium: sed est peccatum mortale, obligans ad restitutionem, ad pretium idem, quod acceptum est, vt tenet Caiet. & Soto loco citato.

In tertia verò, qua vnus dat beneficium, & non alter dedit pretium, sed p̄misit, discordia est. Navar. c. si. de simonia, tenet non incurri, donec detur pretium. At communis sententia tenet contrarium; & Soto conatur probare lib. 9. q. 8. §. 1. hanc communem sententiam, quã profecto ego etiã teneo, & credo verissimã esse. Et est vnũ caput notandũ, quod oēs isti nondum aduerterunt c. cum sup. de Confess. vbi Papa damnauit simoniæ quendam canonicum, qui vendiderat electionem cuiusdam, quingentis aureis promissis, & nondum acceptis, & spoliavit illum beneficio.

Rursus stylus Romæ communiter tenet, hunc esse simoniacum. Rursus est etiam cap. nobis fuit, de simonia, vbi simile quid habetur. Rursus Pius IV in bulla reformationis penitentiaræ, reseruauit sibi dispensationem, in retinendo beneficio, & fructibus per simoniam conventionalem, & occultam perceptis.

Rursus etiam ratio fauet: nam ad tradendum beneficium, & cum promissione pretij, verissima est venditio, & emptio realis: ergo & simonia realis. Nec iste doctor vllum habet suæ opinionis fundamentum.

At quia hodie multi ipsum sequuntur, et edere licere aliquando vti eius opinione, cum res hæc moralis sit, & in opinione posita; sed non est semper à sententia communi hæc discedendum.

In reali simonia, omnes conueniunt, pœnas incurri, cum ex utraque parte perficitur traditio beneficii, & pretij; tunc beneficium est dimitendum in manus conferentis, & pretium restituendum. Soto loco citato, dicit esse reddendum ei, à quo acceptum est. Sanctus Thom. 2. 2. q. 100. art. 6. cum communi sententia tenet, esse pauperibus, aut Ecclesiæ reddendum, non simoniaco. Et communis est sententia tenenda. Potest autem compositio fieri cum Papa. Istæ pœnæ non sunt contra omnem simoniam, nisi contra simoniam in ordine, & beneficijs.

Et hæc sint pro præsentis libro, in quo egimus de præceptis secundæ tabulæ. De decimo præcepto nihil est dicendum, præter ea, quæ diximus in 6. præcepto de fornicatione. Est autem decimum præceptum. *Non concupisces uxorem proximi tui.*

(.:.)

Laus Deo. Finis libri Quinti.

